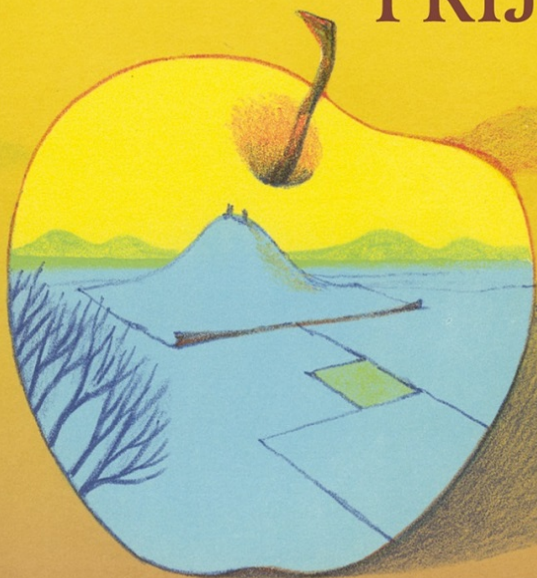

EKONOMICKOU AKTIVITOU NEPODMÍNĚNÝ PŘÍJEM

Zdeněk Pospíšil

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

EKONOMICKOU
AKTIVITOU
NEPODMÍNĚNÝ
PŘÍJEM

EKONOMICKOU AKTIVITOU NEPODMÍNĚNÝ PŘÍJEM

Zdeněk Pospíšil

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

© Zdeněk Pospíšil, 2023

Illustrations © Josef Velčovský, 2023

Cover art © Josef Velčovský, 2023

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2023

ISBN 978-80-278-0124-4 (print)

ISBN 978-80-278-1313-1 (ePub)

ISBN 978-80-278-1314-8 (mobi)

ISBN 978-80-278-1315-5 (pdf)

*Názor člověka ještě nemusí být poznatek,
a tudíž argument pro naše tvrzení*

Úvodem

Otázky, které si klademe, často svědčí o předmětu a způsobu našeho přemýšlení i o chápání minulosti, současnosti a budoucnosti lidí. Ovlivněny jsou charakterem člověka, jeho zkušenostmi, neformální i formální vzdělaností, věkem, tradicemi komunity a jejím postupným začleňováním do různých struktur. Establishment (alespoň nějaký čas) žije v domněnách, že jeho pojetí světa je přijímáno většinou společnosti.

Z historie víme, že boj „proti něčemu“ nebo „za něco“ může společnost sjednotit. Cíle jsou však rozdílné a mnohdy i protikladné. V principu to znamená, že zájmy subjektů, které tvoří společnost, jsou různé a nemůže dojít k jejich trvalejšímu sjednocování, chcete-li k jisté soudržnosti (či dokonce k homogenitě) společnosti. Její kultivace by však měla spočívat v tom, že odlišné přesvědčení může svědčit o přemýšlení či hledání a nemusí být nutně nepřátelské. Ten, kdo má jiný názor, není ještě naším nepřítelem! Nepřesvědčíme ho většinou proto, že úhel jeho pohledu nelze racionálně vyvrátit, nebo má dokonce pravdu, naše argumentace je chybně zvolená či nedostatečná. A zpravidla také tehdy, když emoce převládnu nad racionalitou. Existuje nepopíratelný vliv vývoje jazyka

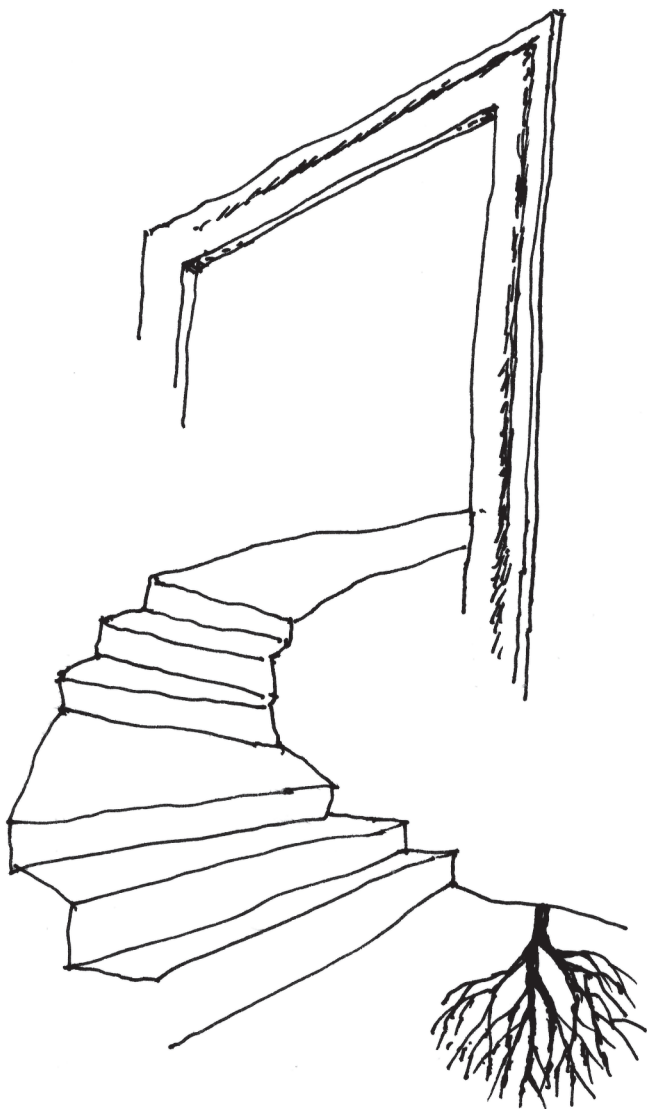
na evoluci člověka, popsání jeho poznatků, formulaci myšlenek a představ (i vizí budoucnosti). Už na tom, jak se mění slovník (slovní zásoba) a dříve obvyklý význam některých termínů, lze pozorovat vývoj, ke kterému dochází v chápání společnosti či politického a ideologického marketingu, chcete-li snahy, aby se některé názory staly součástí hlavního proudu myšlení (mainstreamu).

Smyslem tohoto textu je položit otázky, které budou předmětem polemiky lidí nebo diskuse, případně alespoň zamyšlení a hledání odpovědí. I z naší historie víme, že k cíli nevede jenom jedna cesta a přemýšlení o alternativách nelze vždy vydávat za šíření falešných zpráv (fake news).

To se týká i používání slov z jiných jazyků, jejichž významu část určitých generací (mnohdy ani jejich hlasatel) nerozumí. (S nadsázkou lze říci, že některé pojmy evokují zmatení jazyků ve starověkém Babylonu.)

Historiky jsou z různých stran zkoumány vojenské, etnické i jiné proměny. (Boj různých slovanských kmenů, častá tažení různých evropských vojsk a dynastické zájmy, respektive preference místní šlechty atd.) V dějinách této

kotliny se však nejvýznamněji promítá vliv (střet) slovanského a germánského živlu.

Z hlediska jazyka nelze popřít, že němčina a její dialekty měly velký vliv i na český jazyk. Tato publikace si ovšem neklade za cíl hodnotit roli národního obrození na český jazyk (zejména na obsah a význam slovní zásoby) a další oblasti existence společnosti. Nechce ani připomínat, že hlavní kontury českého jazyka byly popsány německy a naše národní pohádky byly napsány spisovatelkou (Boženou Němcovou), která zpočátku psala a mluvila německy

Z habsbursko-uherské monarchie a následujícího vývoje u starší generace pomalu mizí slova mající původ v němčině – šramcír, duršlok, šrank – která byla počestěna či doslovně přeložena.

Mladší generace přejímají slova zejména z angličtiny (chatbot, stream, comp, marketing, mainstream, windfall tax apod.). Kromě toho, že pro některé skutečnosti nemá čeština patřičný termín, to svědčí o jazykové a mnohdy i politické orientaci nastupujících generací. Časem si ovšem společnost zvyká na obvyklý (zamýšlený) význam slova.

Víme, že profese, sociální a ekonomické postavení, generační příslušnost i doba